

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative
(aducerea cadrului normativ în concordanță cu Legea nr.124/2022
privind identificarea electronică și serviciile de încredere)

1. Denumirea autorului proiectului

Proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative (*aducerea cadrului normativ în concordanță cu Legea nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere și reglementarea posibilității utilizării în raporturile juridice ale persoanelor juridice de drept public a documentelor electronice semnate cu o semnătură avansată creată cu utilizarea unui sistem informațional instituit de Guvern*) este elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în colaborare cu Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

- *aducerea cadrului normativ în concordanță cu Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.*

La 19 mai 2022, Parlamentul a adoptat Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere. Legea are ca scop asigurarea funcționării, la un nivel adecvat și conform standardelor Uniunii Europene, a pieței naționale în domeniul securității mijloacelor de identificare electronică, inclusiv de la distanță, și a serviciilor de încredere. Având în vedere obținerea de către Republica Moldova a statutului de țară candidat la aderarea la Uniunea Europeană, Legea nr. 124/2022 a asigurat, deși doar parțial, armonizarea cadrului normativ național la prevederile Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE.

Fiind un proiect tehnic, acesta are ca obiectiv general aducerea în concordanță cu Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere a prevederilor legale existente, prin substituirea noțiunilor utilizate de cadrul normativ care anterior reglementa domeniul semnăturii electronice – Legea nr. 91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic, cu noțiunile utilizate în cadrul normativ în domeniul serviciilor de încredere actual.

- *reglementarea posibilității utilizării în raporturile juridice ale persoanelor juridice de drept public a documentelor electronice semnate cu o semnătură avansată creată cu utilizarea unui sistem informațional instituit de Guvern.*

În Republica Moldova, serviciile electronice există în majoritatea sectoarelor guvernamentale și reprezintă un canal de livrare mai ușor și mai convenabil decât canalele tradiționale de prestare a serviciilor publice.

Totuși, de cele mai multe ori, pentru a avea acces la serviciile electronice, persoanele fizice și juridice trebuie să utilizeze semnături electronice calificate, care se bazează pe infrastructura cheilor publice (PKI) națională. Deși PKI este disponibil în Moldova din septembrie 2006, semnăturile electronice și implicit identitățile electronice, sunt folosite de un grup destul de restrâns de persoane care sunt conștiente de avantajul acestora. Companiile sunt obligate să le utilizeze pentru raportarea electronică și, opțional, pentru facturarea

electronică sau semnarea contractelor, în timp ce funcționarii publici au obligația de a utiliza semnăturile electronice pentru declarațiile de avere și a intereselor personale și în alte scopuri specifice atribuțiilor pe care le exercită.

Datele statistice pentru anul 2023 indică faptul că sub 200 mii de persoane dispun de o identitate electronică, care se bazează pe infrastructura cheilor publice (PKI) națională, ceea ce reprezintă sub 10% din populația adultă a Republicii Moldova.

În vederea creșterii adopției identității electronice și a instrumentelor securizate de semnătură electronică în rândul populației Republicii Moldova, sporind implicit și accesibilitatea la serviciile publice electronice, Guvernul a aprobat instituirea unei soluții de identitate electronică bazată pe aplicații mobile (MobiSign). Obiectivul principal al acestei soluții îl reprezintă oferirea instrumentului de autentificare și semnare a documentelor electronice, inclusiv prin intermediul sistemelor informaționale integrate cu serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign) și serviciul guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass).

Serviciul guvernamental de identitate și semnătură electronică mobilă (MobiSign) a fost dezvoltat pentru a oferi un grad similar de securitate a cheilor private cu soluțiile existente bazate pe dispozitive sau pe medii criptografice, dar fără a fi necesară utilizarea acestora. Soluția respectivă se bazează pe algoritmi criptografici avansați, iar securitatea unei implementări similare, în unele state din Uniunea Europeană a fost certificată ca fiind calificată în conformitate cu Regulamentul european privind identificarea electronică și serviciile de încredere (eIDAS).

Conform reglementărilor actuale în materie de semnături electronice avizarea de către autoritatea competentă a soluției respective pentru a putea presta prin intermediul acesteia servicii de încredere calificate impune necesitatea efectuării certificării de către entități acreditate în domeniul respectiv. Exercițiul respectiv impune efectuarea unei evaluări și un audit complex al soluției care poate fi realizat într-o perioadă de circa 18-24 de luni, și care urmează a fi efectuat pe parcursul anilor 2024-2025.

Ținând cont de constrângerile respective, în scopul valorificării soluției deja dezvoltate se consideră oportună lansarea acesteia pentru obținerea identității electronice și utilizarea acesteia pentru identificarea în cadrul sistemelor informaționale, și oferirea posibilității pentru persoanele fizice și persoanele juridice de drept privat de a semna documente electronice cu semnătură avansată creată cu utilizarea serviciului MobiSign în raporturile juridice cu persoanelor juridice de drept public.

Aprobarea proiectului va facilita implementarea serviciului MobiSign în calitate de instrument pentru crearea semnăturilor avansate și va oferi utilizatorilor posibilitatea de a semna documente electronice utilizând doar telefonul mobil, atât de pe teritoriul Republicii Moldova, cât și din străinătate, precum și posibilitatea de autentificare în diverse sisteme informaționale.

În acest sens, ținând cont de faptul că dezvoltarea serviciului guvernamental s-a realizat conform cerințelor specifice semnăturii calificate, prestarea serviciilor de certificare se va realiza de către o instituție publică și procesul de înregistrare a utilizatorilor se va realiza prin intermediul prestatorilor de servicii de înregistrare desemnați de Guvern, se consideră sigură și oportună utilizarea instrumentului respectiv în vederea sporirii accesului la servicii publice și facilitării procesului de autentificare în cadrul sistemelor informaționale.

Implementarea serviciului MobiSign în calitate de soluție de semnătură electronică avansată în Republica Moldova va genera următoarele beneficii:

1. Eficiență și rapiditate în implementare: lansarea MobiSign în formula propusă nu necesită un exercițiu complex de evaluare și audit, precum în cazul unei soluții dedicată creării semnăturilor electronice calificate. Acest lucru permite implementarea rapidă a soluției, având un impact imediat asupra digitalizării interacțiunii dintre sectorul privat și cel

public.

2. Securitate echivalentă cu soluțiile existente: MobiSign a fost conceptualizat și dezvoltat pentru a furniza utilizatorilor o soluție de semnătură electronică calificată, ținând cont de reglementările și cerințele eIDAS, precum și de soluțiile identice care sunt disponibile în țările UE. Soluția se bazează pe algoritmi criptografici avansați, asigurând un nivel similar de securitate pentru cheile private precum soluțiile existente bazate pe dispozitive sau medii criptografice.

3. Posibilitate de identificare și înregistrare la distanță a utilizatorilor: spre deosebire de soluțiile de identitate și semnătură electronică disponibile la moment în Republica Moldova, MobiSign permite integrarea cu metode de identificare biometrică și înregistrare la distanță. Astfel, utilizatorii vor putea să-și folosească dispozitivele mobile existente pentru a se înregistra în câteva minute atât din țară, cât și din străinătate pentru un cont MobiSign verificat în siguranță și ulterior să utilizeze dispozitivul mobil pentru a se autentifica rapid, ușor și în siguranță în diferite servicii electronice și să semneze electronic documente.

4. Accesibilitate extinsă la serviciile electronice: oferă posibilitatea utilizatorilor de a accesa serviciile electronice guvernamentale și private utilizând doar telefonul mobil. Acest lucru extinde accesul la serviciile publice electronice către o gamă mai largă de persoane fizice și juridice.

5. Simplificarea procesului de semnare electronică: Utilizarea MobiSign facilitează semnarea documentelor electronice cu ajutorul telefonului mobil, eliminând necesitatea dispozitivelor sau mediilor criptografice suplimentare. Acest aspect este esențial în stimularea adoptării soluțiilor de semnături electronice de către un public mai larg.

6. Creșterea eficienței și exclusivitatea serviciilor electronice: Utilizarea MobiSign contribuie la creșterea eficienței activității sectorului public, oferind utilizatorilor posibilitatea de a accesa servicii electronice exclusiv utilizând instrumente electronice. Acest aspect susține trendul general al transformării digitale și modernizării serviciilor publice.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de lege nu conține norme de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul cuprinde norme care au ca obiectiv reglementarea posibilității de a semna în raporturile juridice ale persoanelor juridice de drept public documentele electronice cu semnătură avansată creată prin intermediul serviciului guvernamental de identitate și semnătură electronică mobilă instituit de Guvern.

De asemenea, proiectul conține norme pentru aducerea cadrului normativ în concordanță cu Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.

5. Fundamentarea economico-financiară

Punerea în aplicare a legii nu va determina cheltuieli bugetare suplimentare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Implementarea prevederilor prezentului proiect nu necesită modificarea altor acte normative. Proiectul se integrează în sistemul legislației naționale și este corelat cu prevederile actelor normative, cu care se află în conexiune.

7. *Avizarea și consultarea publică a proiectului*

În conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional și în vederea elaborării actelor normative, Anunțul pentru inițierea elaborării proiectului de act normativ este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (mded.gov.md), rubrica Transparența/Anunțuri privind consultările publice, precum și pe portalul guvernamental particip.gov.md.

8. *Constatările expertizei de compatibilitate*

Proiectul nu este elaborat în scopul armonizării legislației naționale cu legislația UE, exceptându-se astfel de la efectuarea expertizei de compatibilitate.

9. *Constatările expertizei juridice*

Informația referitoare la concluziile expertizei, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă va fi inclusă după recepționarea expertizei juridice.

10. *Constatările expertizei anticorupție*

Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție.

11. *Constatările altor expertize*

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare de a fi efectuate în condițiile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dat fiind faptul că nu reglementează activitatea de întreprinzător, nu conține reglementări cu impact asupra bugetului public național sau a unor componente din cadrul acestuia și nu prevede reorganizări și reforme structurale sau instituționale ale autorităților ori ale instituțiilor publice. Prin urmare, proiectul nu cade sub incidența Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019.

Secretar de stat

Mihai LUPAȘCU

